

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **A. Ch.**, zast. Mgr. Zuzanou Kratěnovou, advokátkou se sídlem Baškirská 1404/1, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2014, č. j. OAM-417/ZA-ZA04-K08-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 10. 2015, č. j. 29 Az 52/2014 – 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Stěžovatel opustil Ukrajinu na pozvání své sestry, která má státní příslušnost ČR a žije trvale v Hradci Králové, a to poté, co mu bylo doručeno předvolání k mobilizaci. Je přesvědčen, že žalovaný ani krajský soud dostatečně nezhodnotili jím uváděné skutečnosti a nevyvodili správné závěry z politické a bezpečnostní situace na Ukrajině.

[3] Stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 2. 9. 2014, uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, těžce národnosti, je rozvedený, jeho rodiče žijí na Ukrajině v Oděské oblasti, sestra v Hradci Králové a dva nezletilí synové s bývalou manželkou na Krymu. Dále pak uvedl, že do května 2014 žil v Oděse, poté čtyři měsíce v Serbeji a od 16. 8. 2014 pobývá v ČR. Je pravoslavného vyznání, nikdy nebyl politicky organizován, má VŠ vzdělání. Odborné předpoklady má k výkonu povolání tesaře, stolaře, pracoval ve stavebnictví. Z vlasti odešel v srpnu 2014, protože odmítá jít bojovat na východ, přišlo mu předvolání, ale na Ukrajině není stabilita. Od r. 2000 pracoval v Oděse, situace se tam ale začala vyhrcovat, dne 2. 5. 2014 tam zemřelo 47 lidí, začal mít problémy s prací, pracoval na opravách bytů. Lidé přestali dávat peníze do staveb, kvůli problémům s prací proto odjel do rodné vesnice, život v Oděse byl drahý.

Na vesnici problémy neměl, ale není tam žádná práce. Na vesnicích žijí důchodci z penze, mladí žijí ve městech. Dne 14. 8. 2014 dostal vízum, měl pozvání od sestry, vycestoval autobusem.

[4] O azyl žádá proto, že odmítá bojovat. Za odmítnutí jít bojovat mu hrozí trest 5 let vězení, je v postavení dezertéra. Povolávací rozkaz dostal 24. 7. 2014 a dostavit se měl 28. 7. 2014 na vojenskou správu Kodymského okrsku. Dále uvedl, že jiné potíže na Ukrajině neměl, je v kontaktu s rodiči, o synech nic neví. Jeho sestra dříve přicestovala do ČR s manželem, jehož matka se zde provdala a měla zde trvalý pobyt, žije zde více než 20 let.

[5] Krajský soud uvedl, že pokud Ukrajina jako stát vyhlásila brannou povinnost v určité situaci, jedná se o její vnitřní opatření, jehož oprávněnost nemůže krajský soud přezkoumávat. Judikatura českých soudů na takovou situaci již opakovaně reagovala a z rozhodnutí, učiněných v tomto smyslu i Nejvyšším správním soudem v Brně, těžil i žalovaný při svém odůvodnění rozhodnutí, a to na str. 4 – 6.

[6] Žalovaný porovnal stěžovatelem uváděnou situaci s Úmluvou o právním postavení uprchlíků, Mezinárodním paktem o občanských a politických právech a s Úmluvou o ochraně lidských práv a svobod, či se stanoviskem Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) ze dne 1. 10. 1999. Krajský soud se s vyčerpávajícím stanoviskem žalovaného ztotožnil. Averte stěžovatele vůči vojenské službě nemůže být za dané situace chápána jako azylově relevantní obava. Ani podle Ženevské konvence není vyhýbání se nástupu vojenské služby důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

[7] Nejedná se o azylově relevantní pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu a na posuzovaný případ nelze aplikovat ani § 12 písm. b) ve smyslu určité sociální skupiny, která by mohla pocítovat důvodné obavy z povolání k vojenské službě. O možnosti existence sociální skupiny v tomto smyslu rozhodoval dříve Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 52, ovšem za zcela odlišných skutkových okolností, kdy branci v Alžíru vyhrožovaly teroristické skupiny a stát ho nebyl schopen adekvátně ochránit.

[8] Ohledně namítané bezpečnostní situace v Oděse je soudu z úřední činnosti známo i aktuální vyjádření MZV ČR z října 2015, které bezpečnostní situaci v Oděse hodnotí jako zklidněnou, kterou nelze označit z azylového pohledu jako nebezpečnou.

[9] Krajský soud nepřisvědčil námitce napadající neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Na udělení tohoto druhu mezinárodní ochrany není právní nárok, jeho zhodnocení je plně v kompetenci správní úvahy žalovaného a soud je oprávněn přezkoumat pouze skutečnost, zda žalovaný měl dostatečné podklady a zda nedošlo k překročení mezi této úvahy. Skutečnost, že bývalá manželka s dětmi žije na Krymu a stěžovatel je nebude moci vidat, nemůže být azylově relevantním důvodem ve smyslu § 14 zákona o azylu. Udělení mezinárodní ochrany by z tohoto pohledu zcela jistě k stěžovatelem namítané situaci nijak nepřispělo, nehledě na skutečnost, že uvedená situace se jistě dotkla obdobným způsobem mnoha rodin, je však pouze na nich, jak ji vyřeší a jistě nelze v takových situacích předpokládat, že se tak může stát udělením azylu dalšími nezúčastněnými státy. Tuto námitku soud vyhodnotil jako zcela lichou.

[10] Problém případného nástupu k výkonu vojenské služby není důvodem ani pro udělení mezinárodní ochrany z pohledu ochrany doplňkové. Bezpečnostní situace na Ukrajině byla zhodnocena žalovaným v souvislosti s možností bezpečného návratu stěžovatele do vlasti na str. 8 – 10 rozhodnutí Z podkladových zpráv nevyplývalo žádné nebezpečí azylově relevantní vážné újmy. K podrobnému odůvodnění žalovaného soud doplnil, že současná situace je z bezpečnostního pohledu proti době, kterou žalovaný aktuálně hodnotil, prakticky před rokem, v ohrožených východních oblastech Ukrajiny příznivější a klidnější.

pokračování

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[11] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[12] Správní orgán porušil zásadu materiální pravdy, nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a neprovedl řádně všechna potřebná zjištění k objasnění všech okolností rozhodných pro posouzení věci.

[13] Správní orgán nepřezkoumal a ani se řádně nezabýval všemi tvrzeními, z nichž je patrné, že napadené rozhodnutí je zjevně nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho synů. Ti žijí v současné době s bývalou manželkou na Krymu a stěžovatel k nim má vyživovací povinnost. Dle ustálené judikatury jsou všechny soudy povinny zkoumat přiměřenost dopadu rozhodnutí do rodinného a soukromého života.

[14] V případě návratu na Ukrajinu, by stěžovatel musel plnit brannou povinnost, která neodpovídá jeho občanskému a zejména morálnímu přesvědčení. S ohledem na jeho averzi k vojenské službě, která je zcela nesmyslným a kontraproduktivním řešením vzniklé politické situace, by se mělo jednat o azylově relevantní obavu ve smyslu § 12 písm. a), případně § 12 písm. b) zákona o azylu. Krajský soudem uváděná judikatura na jeho případ nedopadá.

[15] Závěr týkající se bezpečnostní situace v Oděse nemá oporu v provedeném dokazování. Jedná se o neurčitý obecný závěr, o který nelze rozhodovací důvody oprávněně opřít.

[16] Stěžovatel je přesvědčen, že jeho situace opravňuje žalovaného k udělení humanitárního azylu, i když na toto udělení není právní nárok.

[17] Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[18] Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na průběh správního řízení a své rozhodnutí, ztotožnil se s napadeným rozsudkem. Zdůraznil, že kasační námitky jsou zjevně účelové, neboť směřují pouze k legalizaci pobytu stěžovatele v ČR.

[19] Obdobně námitky napadající nedostatečné zjištění skutkového stavu jsou účelové a ničím nepodložené. Stěžovatel nemůže být úspěšný, pokud neuvede, v čem konkrétně namítaná nedostatečnost spočívá. Žalovaný naopak skutkový stav a faktický azylový příběh stěžovatele posoudil komplexně a v souladu se zákonem. Z informačních zdrojů si zabezpečil aktuální a důvěryhodné informace o zemi původu.

[20] Odmítání nástupu k výkonu vojenské služby, která je ve státě původu povinná není podle ustálené judikatury azylově relevantním důvodem ve smyslu § 12 zákona o azylu (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49). V rozsudku ze dne 7. 8. 2012 Nejvyšší správní soud zdůraznil, že odmítání vojenské služby nezakládá odůvodněné obavy z pronásledování podle § 12 písm. b) uvedeného zákona, ani tehdy, pokud by byl výkon vojenské služby spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Může je zakládat, pokud je odůvodněno reálně politickým nebo náboženským přesvědčením. Takové skutečnosti nebyly v projednávané věci zjištěny.

[21] V otázce humanitárního azylu odkazuje na ustálenou judikaturu, dle které není na udělení humanitárního azylu právní nárok a nedopadá na situace obdobné situaci stěžovatele

v projednávané věci (viz rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2004, sp. zn. 3 Azs 12/2003, nebo usnesení NSS ze dne 2. 9. 2015, č. j. 1 Azs 178/2015 - 7).

[22] Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl pro její nedůvodnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[23] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[24] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[25] Soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytyčených výše uvedeným usnesením prvního senátu.

[26] Zásadní námitkou stěžovatele je obava z výkonu vojenské služby. Tato obava však není sama o sobě azylově relevantním důvodem. Odkázat lze na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 1998, sp. zn. 6 A 508/97, podle kterého samotné povolání k výkonu vojenské služby nemá za důsledek pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské skupině nebo politického přesvědčení, byť by výkon této služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích či válečném konfliktu. Problematikou služby v armádě se opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud. Již v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, či v rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, dospěl k závěru, že samotné odmítání této služby není azylově relevantní. Může jím být tehdy, pokud je odůvodněno reálně projeveným politickým nebo náboženským přesvědčením, ovšem ani jedna z těchto situací nebyla ve stěžovatelově případě dána.

[27] Námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu je natolik obecná, že z ní vůbec nelze dovodit, jaké konkrétní nedostatky zjištěný skutkový stav vykazuje. Nejvyšší správní soud proto pouze v obecné rovině konstatuje, že žádné deficity ohledně zjištěného skutkového stavu nenalezl. Žalovaný vycházel jak z informací a dokumentů poskytnutých samotným stěžovatelem v průběhu správního řízení, tak z informací, které sám shromáždil a které jsou založeny ve správním spisu [např. informace Ministerstva zahraničních věcí z dubna, května a srpna 2014, Informace Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě ze dne 23. dubna 2014, Informace Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky – posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině ze dne 1. července 2014, Zpráva Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině (období od 21. listopadu 2013 do 5. září 2014), Infobanka ČTK Země světa-Ukrajina, dekret Prezidenta Ukrajiny č. 303/2014 ze dne 17. března 2014 a č. 454/2014 ze dne 6. května 2014 O částečné mobilizaci a jině].

[28] Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je seznatelným způsobem zřejmé, které skutečnosti byly jeho podkladem i jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě nichž rozhodoval. Rovněž je z něj zřejmé, proč žalovaný stěžovateli azyl neudělil. Žalovaný své povinnosti zjistit přesně a úplně skutečný stav věci, dostal a opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí.

pokračování

[29] Bezpečnostní situace na Ukrajině byla vyhodnocena správně. K této otázce se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, kde konstatoval, že „[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ Odkázat lze také na další rozhodnutí, ve kterých se této problematice věnoval, např. usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, či ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31.

[30] Obdobně je zcela obecná také námitka napadající nedostatečné zhodnocení dopadů neudělení mezinárodní ochrany do soukromého a rodinného života. Stěžovatel žádné konkrétní důvody, pro které by se mělo v jeho případě jednat o zjevně nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života ani neuvedl, ani nenaznačil. Jak žalovaný, tak krajský soud naopak dopady do rodinného a soukromého života vyhodnotili správně. Stěžovatel je rozvedený, jeho bývalá manželka s dětmi žijí na Krymu a udělení mezinárodní ochrany by z tohoto pohledu zcela jistě tento stav nijak nezměnilo.

[31] Také ve věci neudělení humanitárního azylu se stěžovatel v kasační stížnosti omezil na ničím nepodložené tvrzení, že jeho situace opravňuje žalovaného k udělení humanitárního azylu.

[32] Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělit, či nikoli; míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována pouze zákazem libovůle. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srovnej např. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55).

[33] Soud ve shodě s krajským soudem konstatuje, že žalovaný se problematikou udělení humanitárního azylu zabýval a své závěry dostatečně zdůvodnil.

IV. Závěr a náklady řízení

[34] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[35] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. února 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu